

1888-10-16

AFSENDER

Harald Slott-Møller

MODTAGER

Emil Hannover

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Datering i brev.

Afsendersted:

Berlin

Omtalte personer:

Pieter de Hooch

Fritz Gurlitt

Max Klinger

Julius Paulsen

Niels Pedersen Mols

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

Proveniens:

Brevet er tilgået Den Hirschsprungske

Samling i den og den sammenhæng....

Andre referencer:

Se Hannovers brev til Rohde dateret

14. oktober, hvori Gurlitz udstilling og

påtænkt værkudvalg diskuteres.

DOKUMENTINDHOLD

Harald Slott-Møller gør i dette brev fra Berlin meget ud af at belære Hannover om, at dennes positive vurdering af et af Slott-Møllers malerier er helt forfejlet. Det skuffer ham, at Hannover dermed har røbet ikke at have nogen særlig forstand på moderne kunst, så anbefalingen er, at Hannover tager ud i landskabet med Niels Petersen Mols eller "en anden fin og ærlig Kunstner" for at lære at se naturen med malerøjne. Dog synes også Julius Lange og Karl Madsen, at maleriet er vellykket, men særligt Langes mening om gengivelser af naturen er ifølge Slott-Møller ikke at regne for noget. Faktisk er billedet færdiggjort med en klud med sort farve og terpentint, "for Løjer" at mime Paulsens mørke stil.

Slott-Møller omtaler i brevet også et andet af sine malerier, som var tænkt sendt til Berlin til november for at indgå i en udstilling af yngre, dansk kunst hos kunsthandler Fritz Gurlitt. Hannover har fået til opgave lave værkudvalget, men skriver Slott-Møller, Hannover må gerne undlade at sende Slott-Møllers billede med. Udstilles det alligevel, skal prisen være 3000 Mark, svarende til omtrent 1000 Dkr. Slott-Møller afslutter brevet med at opgive sin og hustruens kommende adresse i Dresden.

TRANSSKRIFTION

Berlin 16 October 88

Kære Ven

Først og fremmest det gør mig inderligt ondt, og dette er mere end en Talemaade, at De synes saa godt om det af mine Arbejder, De kalder for Maanen over Hytten,¹ og det af mere end en Grund.

Ja nu maa De ikke blive vred, jeg ved ikke om De har let til det, men jeg forsikrer Dem, der er ikke ond Mening i hvad jeg vil sige.

For det første gør det mig ondt, fordi det røber, at De ikke har saa god Forstand paa moderne Kunst, som jeg havde haabet, jeg tror det ligger i, at De ikke ser

paa Naturen med Maler-
øjne; De skulle en Sommer

[2]

tage ud paa Landet med Niels
Petersen Mols eller en anden
fin og ærlig Kunstner, det
vilde sikkert hjælpe Dem
til ikke at tage saa meget
fejl.

Det vil vel ikke være
saa let at overbevise Dem om,
at det er Dem, der tager Fejl!
De har for Resten en Menings-
fælle, som De maaske ikke
vil finde ikke saa fejl:

Jul Lange var ovre at besøge
os i Sommer, han saa
det hænge på Væggen
og syntes ogsaa godt om
det, men han er nu ikke
Manden hos hvem man
skal have at vide hvordan
Naturen ser ud. De har
ganske simpelt ladet Dem

[3]

stikke Blaar i Øjnene.
For det første er Billedet
ikke godt, fordi det ligner Paulsen
og for det andet er det ikke godt,
fordi det er Løgn.

Og det er Løgn[.]

Sandhed er Vejen, Skønhed er Målet.
Er vi ikke enige om det?

For er vi ikke det, saa er det natur[-]

ligvis umuligt at blive enige:

men Kære det mener De ogsaa.

Hvor ender vi ellers?

Jeg vil indrømme Dem, at det
er smukt, snarere behageligt
i Farven, det inrømmede[sic]

Madsen mig ogsaa, han
syntes nemlig ogsaa godt
om det strax, men det
gik hurtigt over. Jeg beklager,
at jeg har givet det bort, da
det ellers skulde have været

[4]

mig en dobbelt Fornøjelse
at lade Dem faa det, De vilde
da hvis De sagde Deres Mening
lige saa ærligt, som jeg i dag
siger Dem min, erkende inden,
ja jeg ved ikke hvor kort
Tid, at jeg havde Ret i at
det var noget Skidt.
Nu mens vi taler om det skal
De for Resten høre dets Historie[.]
Jeg havde været ude to Efter-
middage ved højlys Dag Solen
endnu paa Himlen og male
paa det, men var blevet
Ked deraf, dels var det
mig for langt borte dels
kunde jeg kun male saa
kort Tid paa det, at jeg
kunde indse, at jeg ikke
kunde faa noget ud af
det; jeg faar nemlig kun
noget ud af mine Billeder
naar jeg maler umaadelig længe

[5]

paa dem. Saa var det en
anden Eftermiddag, at jeg
for Løjer vilde vise, hvorledes
Paulsens Billeder blev til,
at jeg tog en Klud dyppede
den i Sort Farve og Terpentin
og smurte hele Billedet
over med denne Ga[r]ver Beitse[?]
og satte saa en hvid Klat

paa til Maane.

Ja, Kære Ven, det er sagtens
første Gang De bliver skælt[sic]
ud for at have sagt Folk
pæne Ting, at det kan
man ogsaa resikere[sic] ved
at være Kritiker, men
gjør mig nu den Tjeneste
at lade være med at tage
det ilde op.

[6]

Med Hensyn til Inter[...]
Udstilling hos Gurlitt,² saa
synes jeg hellere vi skal
lade det fare, Smagen er
åbenbart daarlig her i
Berlin. De enkelte som
har Forstand paa god
Kunst kan jo gaa op
paa Galleriet og se paa
Pieter de Hooch³ det han er
meget bedre.[sic] Hvis ikke
det kommer Dem meget paa
tvers skal De ikke
sende det med, kommer
det imidlertid med, kan
De jo sætte 3000 M
paa det, det maa vel

[7]

svare til 1000 Kr under
vore smaa Forhold.

Om en halv Time forlader
jeg Berlin hvorfor jeg er
nødt til at slutte af
med dette "Forretningsbrev".
Vil De bringe Deres Hustru
vore venligste Hilsner,
selv hilses De paa
det venligste fra min
Hustru og Deres

oprigtigt hengivne Ven
Slott Møller
Hjertelig Tak for at De
gjorde os opmærksom
paa Klingers Tegninger
verte

[8]

I de næste 8 Dage

er vor Adresse

F.W. Becker

Räkni

Räcknizenstrasse⁴ 6.

Dresden

¹ Maleriet er endnu ikke identificeret.

² Galerie Fritz Gurlitt, Behrenstrasse 29, Berlin. Hannover er blevet bedt om at udvælge omtrent 30 værker. I et brev fra Hannover til Johan Rohde, dateret to dage forinden Slott-Møllers brev, oplister Hannover en række kunstnere og værktitler, hvor det for Slott-Møllers vedkommende drejer sig om maleriet "Toilettet". Identifikation af værket mangler endnu.

³ Harald Slott-Møller henviser formentlig her til Statens Museum for Kunst i København, da Berlins Alte Pinakothek (som må være museet, Slott-Møller ellers ville omtale "Galleriet") ikke havde et Pieter de Hooch-maleri i sin bestand, da han opholdt sig i byen.

⁴ Gaden hedder retteligen Räcknitzstrasse.

Berlin 16 Octob-88

Kære Ven

Først og fremmest det gjør mig in-
derligt ondt, at dette er mere
end en Tale-måde, at De synes
saa godt om det af mine Ar-
bejder, De Rædse for Maanen
over Hylten, og det af mere
end en Grund.

Ja nu må De ikke blive vred,
jeg ved ikke om De har læst
til det, men jeg forsikrer Dem,
der er ikke and Mening i hvad
jeg vil sige.

For det første gjør det mig
ondt, for at det viser, at De
ikke har saa god Forstand
paa moderne Kunst, som
jeg havde naaet, jeg tror
det ligger i, at De ikke ser
paa Naturen med maler-
øjne; De skulde en Sommer

tage ud paa Landet med Niels
Petersen Møls sller en anden
fin og ærlig Kunstner, det
ville sikkert hjælpe Dem
til ikke at tage saa meget
fej.

Det vil vel ikke sene
saa let at overbevise Dem om
at det er Dem der tager Fej!

De har for Resten en Menings-
fælde, som De maaske ~~ikke~~
vil finde ikke saa fej!

Til Længje var ovre at besøge
os i Sommer, naar saa
"det næste paa Væggen
og syntes ogsaa godt om
det, men han er nu ikke
manden som hvem man
skal have at man prøver
Naturen selv ud. De har
ganske simpelt ladet Dem

stærke Blaar i Pjensen.

For det første er Billedet
ikke godt, for det ligne Paulsen
og for det andet er det ikke godt,
fordi det er Løgn.

Og det er Løgn

Sandhed er Vejen, Skønhed er Målet.

Er vi ikke enige om det?

For er vi ikke det, saa er det natu-
rliques umuligt at blive enige:
men Rør det mere de af seer.

Hva ender vi ellers?

Jeg vil indrømme Dem, at det
er smukt, snarere bezageligt
i Farven, det indrømmede
Madren mig af seer, han
syntes nemlig af seer godt
om det strax, men det
gik hurtigt over. Jeg beklager
at jeg har givet det bont, da
det ellers skulde have været

mig en dobbelt Fornøjelse
at lade Dem se det, De vilde
da hvis De sagde deres Mening
lige saa ærligt, som jeg i dag
siger Dem min, enkelte indlæg,
ja jeg ved ikke hvor Ront
Tid, at jeg havde Ret i at
det var noget SKidt.

Nu mens vi tale om det skal
de for Resten høre det's Historie
Jeg havde været ude to Eft.
middage ved højlys dag Solen
endnu paa Himlen og male
paa det, men var blevet
Red der af, dels var det
mit for langt borte dels
skulle jeg Kun male se
Ront Tid paa det, at is
kunne indse, at jeg ikke
Kunne paa noget ud af
det; jeg faar nemlig Kun
noget ud af mine Pillede
naar jeg male umachtig lange

paa dem. Saa var det en
anden Eftermiddag, at jeg
for Løjs vilde vise, hvorledes
Paulsens Billeder blev til,
at jeg tog en Klud dyppet
den i Sont Fars og Terpentins
og smurte hele Billedet
over med denne Jabelbeitz
og saad saa en hvit Klat
paa til maane.

Ja, Kære Ven, det er sagt
først Gang de blive skalt
ud for at have sagt Folk
paa Ting, se det kan
man ogsaa risikere med
at være Kritiker, men
gjer mig nu den Tjeneste
at lade være med at tage
det ildt op.

Med Vensyn til Interim⁵
Udstilling hos Gurlitt, saa
synes jeg hellere ni skel
læse det færdig, Imagen er
åbenbart daarlige her i
Berlin. De enkelte som
har Forstand paa god
Kunst kan jo gaa op
paa Galleriet og se paa
Pieter de Hoach ^{hans} ~~det~~
meget bedre. Hvis ikke
det kommer ^{der} meget paa
Tvers skal De ikke
sende det med, Komme
det imidlertid med, Kan
De jo sætte 3000 Mk
paa det, det maa vel

svare til 1000 Kr under
være somaa Forhold.

Om en halv Time forlader
jeg Berlin hvorfor jeg er
nødt til at slutte af
med dette Forordningsbrev².

Vil de bringe deres Hustru
være venligste Hilsener,
selv hilser de paa
det venligste fra min
Hustru og deres

oprigtig hengiven Ven

Statt Møller

Hjertelig Tak for at de
gjorde os opmærksomme
paa Kungens ^{Tjeneste} ~~Tjeneste~~
være

Im meist 8 Tage
in der Adresse

F. W. Becker

~~Rathhaus~~

Rücknitzgasse 6,

Innsbruck